

Salamimetoden

Verner Sand Kirk /

Michel Klos

11. december 2019

Over de senere år er det gradvist blevet mindre og mindre attraktivt af forsikre sig mod ledighed i en a-kasse. Danske A-kasser har i denne oversigt opgjort udviklingen siden 2006 og frem.

- Dagpengenes kompensationsgrad er blevet kraftigt udhulet. Lavere satsregulering i forhold til lønudviklingen og øgede beskæftigelsesfradrag svarer faktisk samlet til, at et års dagpenge er skåret ned til ca. 10 måneder.
- Dagpengeperioden er blevet afkortet og genoptjeningskravet for ny dagpengeret er fordoblet. Over 100.000 har mistet dagpengeretten som følge af dagpengereformen fra 2010.
- Pensions- og efterlønsalderen er blevet forhøjet.
- Efterlønsordningen er kraftig forringet og fremadrettet reelt afskaffet.
- Det er blevet dyrere af være forsikret, fordi skattereformer har reduceret værdien af skattefradraget fra gns. 33,6 % til 25,6 %. Det svarer til en forhøjelse af såvel a-kassekontingent som fagforeningskontingent på 12 %.

Vi er nu ved et punkt, hvor der kan stilles alvorlig tvivl ved, om vi fremover kan opretholde et system, hvor langt de fleste lønmodtagere fortsat vil betale for a-kasemedlemskab. En faldende forsikringsgrad vil være en trussel mod den danske flexicuritymodel. Og det kan underminere Danmark som et velfærdssamfund, hvor det økonomiske fundament ikke rykkes væk under familierne, hvis de i en periode rammes af ledighed.

Foringelser på dagpengeområdet siden 2006

2006 Velfærdsreformen

Senere tilbagetrækning og levetidsindeksering

2008 Aftale om en "jobplan"

Kraftig beskæring af ret til supplerende dagpenge

Fra 52 uger inden for 70 til 30 uger inden for 104 uger

Alle undtagelser for løsarbejdere m.fl. afskaffet

2010 Dagpengereform /Genopretningplanen

Halvering af dagpengeperioden

Fordobling af genoptjeningskrav

Afskaffelse af feriedagpenge til dimittender

2011 Efterlønsreform

Fremrykning af velfærdsreformen

Kortere efterlønsperiode. 5 til 3 år

Pensionsmodregning for alle

2012 Skattereform

Øget beskæftigelsesfradrag

Mindre regulering af satsen

2015 Dagpengereform

÷ Forringet dimittendsats

÷ Karens

+ Forbrug i timer i stedet for uger

+ Forlængelse af dagpengeperiode op til 1 år

FL 2017

Afskaffelse af feriedagpengeoptjening for sygedagpenge

2018 Skatteaftale

Forhøjelse af beskæftigelsesfradraget

Indførelse af jobfradrag

Samlet konsekvens af vedtagne og foreslåede forringelser 2006-2025:

Supplerende dagpenge

Tidligere var varighedsbegrænsning for supplerende dagpenge målrettet personer med arbejde på fast nedsat tid. Med "aftale om jobplan" i 2008 blev løsarbejdere, frivillige brandmænd m.fl. også omfattet af tidsbegrænsning. Samtidig blev den maksimale periode med supplerende dagpenge beskåret fra 52 uger inden for de seneste 70 uger, til 30- inden for 104 uger.

Dagpengesatsen:

Satsreguleringen 2006 – 2025¹: - 4,1 % point

Mindreregulering i skattereform 2012 -5,2 % point

Samlet mindreregulering ift. løn: **-9,3 % point**

Dagpengenes dækningsgrad i forhold til hidtidig løn forringes yderligere af, at der i skattereformen i 2012 blev vedtaget et forøget beskæftigelsesfradrag, som giver beskæftigede en skattelettelse på op til godt 4.000 kr. årligt, som man ikke får, når man er ledig.

I skatteaftalen for 2018 forhøjes det maksimale beskæftigelsesfradrag med 1.000 kr. svarende til en skatteværdi på 255 kr. årligt. Et beløb man ikke får som dagpengemodtager.

I skatteaftalen for 2018 indførtes et nyt Jobfradrag. Jobfradraget medfører en skattelempelse til beskæftigede. Når fradraget er fuldt indfaset, opnås en skatteværdi af fradraget på 645 kr. årligt. Et beløb man ikke får som dag pengemodtager.

¹ Satsreguleringsprocenten sker på baggrund af den procentvise lønudvikling i DA's lønstatistik. Herfra trækkes op til 0,3 procentpoint, som afsættes til satspuljen. Der foretages dog ikke fradrag, hvis lønudviklingen er på 2,0 pct. eller derunder (2 procents grænsen). Selve reguleringen effektueres to år efter den opgjorte lønudvikling. På grund af 2 procents grænsen blev satserne ikke mindrereguleret i 2011 og mellem 2013-2015.

I den nye dagpengereform blev der endvidere indført op til 3 karensdage årligt. For langtidsledige, som ikke kan skaffe sig et vist omfang af småjob eller vikariater, svarer det til en satsnedsættelse på 1,2 %.

Udover de generelle forringelser af dækningsgraden ovenfor, blev dimittendsatsen for ikke forsørgere i dagpengereformen nedsat fra 82 % af højeste dagpengesats til 71,5 %.

Pension og Efterløn:

Med velfærdsreformen fra 2006 blev det besluttet gradvist at hæve folkepensionsalderen fra 65 til 67 år og endnu højere i takt med stigende gennemsnitlig levealder. Efterlønnen blev fastholdt som en 5-årig ordning, men fulgte med den stigende pensionsalder opad.

I Efterlønsreformen blev forhøjelserne af pensionsalderen fremrykket. Efterlønnen blev skåret ned til 3 år, og der blev indført modregning for privat pensionsopsparing for alle. Det betyder ca. en halvering af efterlønsbeløbet for en gennemsnitlig lønmodtager.

Muligheden for at udtræde af efterlønsordningen blev benyttet af ca. halvdelen af dem, der betalte til ordningen. Kun ganske få i de yngre aldersgrupper er nu omfattet, så efterlønnen er reelt under gradvis afvikling.

Øvrige forringelser:

Ovenstående forringelser vedrører den økonomiske tryghed for ledige dagpengemodtagere.

Et andet aspekt er de aktive tilbud som de ledige kan modtage i form af uddannelse, løntilskud, praktik m.m. Disse tilbud er også blevet forringet de seneste år. Det ses konkret i en faldende aktiveringsgrad (se figur i bilaget). Aktiveringsomfanget udgør i dag 1/3 af hvad det gjorde i 2011.

Men det ses også i de besparelser, der pålægges den aktive indsats. Senest med "Erhvervs- og iværksætterpakken". Her beskæres beskæftigelsesindsatsen med 870 mio. kr. fra 2019.

EU arbejder på at åbne op for at EU-borgere, der arbejder i Danmark, får nemmere adgang til dagpenge. Det sidste forslag, der lå på bordet, var at EU-borgere skal få adgang til dagpenge efter blot en måned og mulighed for at tage pengene med ud af landet i seks måneder.

Ny obligatorisk opsparing:

Satspuljeforliget er opsagt. Men udhulingen af dagpengene fortsætter. De penge der frem til 2019 gik i satspuljen vil fremover gå til tvungen pensionsopsparing.

Der indføres nemlig et nyt pensionsbidrag for overførselsindkomstmodtagere fra 2020².

Bidraget til den obligatorisk pensionsordning (ATP) udgør i 2020 0,3 pct. af den pågældende overførselsindkomst (og dermed også dagpenge), og bidragsprocenten stiger hvert år med 0,3 procentpoint til og med 2030, hvor bidragsprocenten er 3,3 pct. Det er staten, der indbetaler til ATP.

Da disse midler tilføres ATP-opsparingen, kommer de ikke den ledige til gode mens vedkommende modtager dagpenge.

Det må desuden forventes, at staten på grund af modregning i folkepensionens pensionstillæg mv. senere tager en tredjedel eller mere af pengene tilbage.

² L 143 Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love. (Indførelse af obligatorisk pensionsordning for overførselsindkomstmodtagere og tillæg til refusion til arbejdsgivere samt ændring af satsregulering af forskellige overførselsindkomster).

Bilag

Tabel A: Satsregulering, mindreregulering og afdæmpet regulering

Satsregulerings-procent	Mindreregulering i forhold til lønudviklingen	Afdæmpet regulering	
2006	2	0,3	
2007	2,4	0,3	
2008	2,9	0,3	
2009	3,1	0,3	
2010	3,7	0,3	
2011	1,9	0	
2012	2,9	0,3	
2013	1,6	0	
2014	1,8	0	
2015	1,5	0	
2016	1,4	0	0,3
2017	2	0,2	0,4
2018	2	0,2	0,75
2019	2	0,2	0,75
2020		0,2	0,75
2021		0,3	0,75
2022		0,3	0,75
2023		0,3	0,75
2024		0,3	
2025		0,3	

Tabel B: Skattereform 2018 - Indfasning af Jobfradrag

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Grundlag	187.500	187.500	187.500	187.500	187.500	187.500	187.500	187.500
Procent	2,5	3,75	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Maksimalt jobfradrag kr.	1.400	2.000	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Skatteværdi (i en gennemsnits-kommune)	375	515	645	645	645	645	645	645

Skatteværdien er regnet med udgangspunkt i en gennemsnitlig kirke- og kommuneskatteprocent på 25,78 pct.

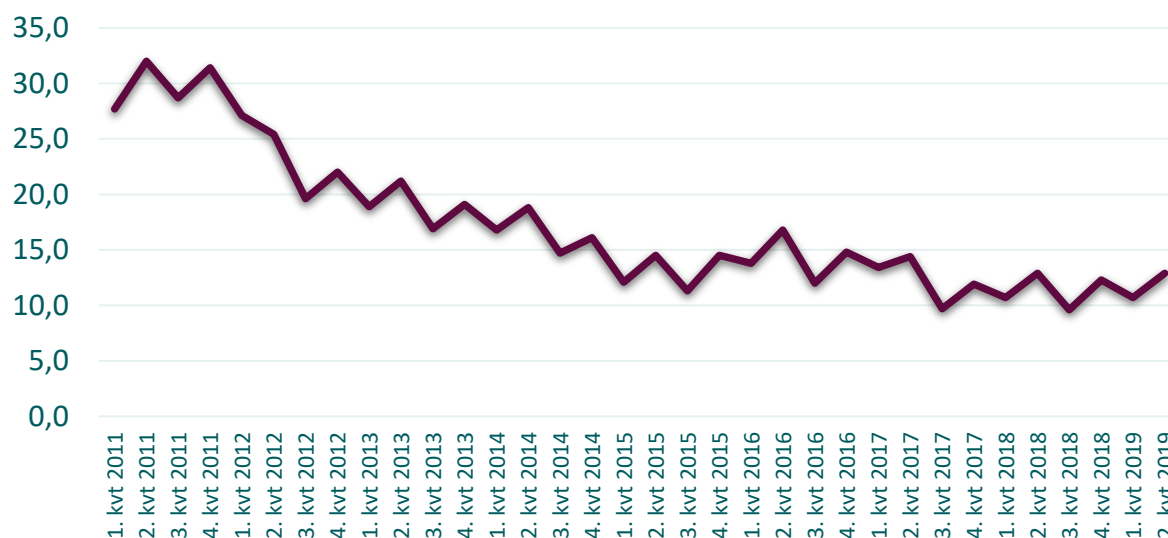
Tabel C: Skattereform 2012 - Indfasning af forhøjelsen af beskæftigelsesfradraget 2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beskæftigelsesfradrag i pct.	6,95*	7,25	7,8	8,15	8,6	9,5	10,1	10,5	10,6	10,65
Maks. Fradrag i kr.	22.300	23.300	25.100	26.100	27.500	30.400	32.300	33.500	33.800	34.100

Anmærkning: De angivne beløbsgrænser er grundbeløb i 2010-niveau. Beløbsgrænsen reguleres fra 2014

*Hæves fra 5,6 pct. (17.900 kr.)

Figur A: Aktiveringsgrad

Kilde: Jobindsats.dk